

SPRAWOZDANIE

Informacja o działalności Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN w 2024 roku

1. Zatrudnienie członków komitetu

- ogółem: 34 osoby (do 7 października 2024 r. 35 osób);
- w PAN: 4 osoby;
- w szkołach wyższych: 27 osób (w tym 3 profesorów emerytowanych i 1 profesor honorowy);
- w instytucjach resortowych i innych: 3 (Instytut Rozwoju Miast i Regionów, Główny Urząd Statystyczny).

2. Członkowie komitetu

- ogółem: 34 osoby (do 7 października 2024 r. 35 osób) oraz 1 członek rzeczywisty PAN;
- w tym członkowie Polskiej Akademii Nauk i Akademii Młodych Uczonych: 1 osoba.

3. Zebrania plenarne

Liczba zebrań plenarnych: 4. Materiały z posiedzeń dostępne są na stronie internetowej: <https://kpzk.pan.pl/pl/terminy-posiedzen-komitetu-i-zespolow-zadaniowych>.

Odbyły się także 4 posiedzenia Prezydium Komitetu oraz 15 Posiedzeń Zespołów zadaniowych Komitetu.

4. Działalność o charakterze naukowym

Konferencje naukowe organizowane i współorganizowane.

Konferencja organizowana przez Komitet:

• W dniach 24-25 września 2024 r. w Warszawie (Pałac Staszica) odbyła się konferencja naukowa pt. „Europejski wymiar rozwoju i wzajemnej współpracy regionów” organizowana przez Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN i Instytut Geografii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy pod patronatem Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. Konferencja poświęcona tematyce wyzwań rozwojowych oraz doświadczeń i perspektyw współpracy polskich i ukraińskich regionów jako podstawy włączania Ukrainy w europejską przestrzeń przepływów, terytorialnych skutków rosyjskiej agresji na Ukrainę, a także polskoukraińskiej współpracy terytorialnej w kontekście odbudowy kraju oraz procesów integracji europejskiej. Konferencja organizowana jest w oparciu o powołaną w 2022 r. „Ukraińsko-Polską Platformę Ekspertów ds. Rozwoju Przestrzennego”.

W Konferencji udział wzięli przedstawiciele środowiska naukowego Polski i Ukrainy reprezentujący najważniejsze ośrodki akademickie obydwu państw, przedstawiciele administracji publicznej szczebla centralnego i regionalnego oraz eksperci i praktycy z zakresu rozwoju regionalnego i zago-

spodarowania przestrzennego. W wydarzeniu wzięli udział m.in. prof. Aleksander Welfe, Pierwszy Wiceprezes PAN, prof. Jerzy Duszyński, prezes Polskiej Akademii Nauk w latach 2015-2022, obecnie doradca prezesa Polskiej Akademii Nauk ds. Ukrainy, prof. Sergij Pyrozhkov, Wiceprezes Narodowej Akademii Nauk Ukrainy, Jan Szyszko, Wiceminister Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Natalia Kozłowska, Wiceminister Rozwoju Wspólnot, Terytoriów i Infrastruktury Ukrainy. W Konferencji ogółem udział wzięło 78 uczestników, w tym 54 prelegentów. W konferencji wzięło udział 25 uczestników zagranicznych, w tym 25 prelegentów.

Szczegółowe informacje wraz z księgą abstraktów dostępne są na stronie internetowej: <https://kpzk.pan.pl/pl/konferencje/konferencja-europejski-wymiar-rozwoju-i-wzajemnejwspolpracy-regiow-polski-i-ukrainy>

Konferencja współorganizowana przez Komitet:

- W Poznaniu w dniach 20-22 października 2024 r. na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza odbyła się IV edycja *Polskiej Konferencji Badań Miejskich i Regionalnych (POLREG 2024)*. Tegorocznym tematem przewodnim Konferencji, było planowanie zintegrowane w planowaniu rozwoju. Wydarzenie współtworzyli również przedstawiciele pięciu uczelni wyższych w Polsce (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Uniwersytet Warszawski), inicjatorzy POLREG oraz Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju Polskiej Akademii Nauk. Głównym celem konferencji organizowanych w cyklu POLREG jest integracja środowiska badaczy miejskich i regionalnych wywodzących się z różnych dyscyplin nauki (m.in. geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej, ekonomii i finansów, nauk o polityce i administracji, architektury i urbanistyki, nauk o zarządzaniu i jakości, ochrony środowiska, socjologii), co w dobie wzrastającej presji na międzynarodową konkurencyjność naszych badań jawi się jako konieczność.

Ważnym wydarzeniem Konferencji było uroczyste wręczenie nagrody Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju Polskiej Akademii Nauk za najlepszą pracę doktorską z zakresu gospodarowania przestrzenią (edycja 2024), którą wręczył prof. dr hab. Tadeusz Komornicki, Przewodniczący KPZK PAN. Tegoroczni laureaci tj.:

- pierwsza nagroda: dr Magdalena Karczewicz-Lamparska za pracę pt. *Zmiany struktury funkcjonalno-przestrzennej handlu detalicznego w Poznaniu w warunkach globalizacji*, obronioną w 2023 r. na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej; promotor Pan Prof. dr hab. Tomasz Kaczmarek;
- wyróżnienie: dr Malwina Balcerak za pracę pt. *Murale w procesie kształtowania przestrzeni publicznej poprzez sztukę*, obronioną w 2023 r. na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej; promotor Pan dr hab. Krzysztof Stachowiak, prof. UAM.

W czasie specjalnej dedykowanej sesji plenarnej laureatki przedstawiły wyniki swoich badań naukowych stanowiących podstawę opracowania dysertacji. W ramach konferencji odbyła się specjalna sesja dla doktorantów, a ich wystąpienia były poddawane ocenie i dyskusji. W sesji zaprezentowano 6 wystąpień doktorantów.

Integralnym elementem konferencji POLREG 2024 była sesja networkingowa (spotkania kick-off meeting) w dniu 20.10.2024 r. połączona z terenowym wyjściem (spacerem badawczym), w czasie którego

uczestnicy poznali skalę i efekty funkcjonalno-przestrzenne procesu rewitalizacji prowadzonego od kilku lat w centrum Poznania. Tematyka sesji terenowej nawiązywała więc do elementów planowania zintegrowanego w skali lokalnej. W konferencji wzięło udział ogółem 112 osób (w tym 54 prelegentów, reprezentujących 33 instytucje z niemal wszystkich regionów naszego kraju), w tym zagranicznych: 1 osoba.

Jako forma upowszechniania przewidziana jest publikacja (w formie artykułów naukowych w czasopiśmie – ich spis został umieszczony na stronie internetowej konferencji). Ponadto informacje nt. konferencji i jej podsumowanie oraz relacje i nagrania wybranych sesji są dostępne na stronie internetowej pod adresem: https://wgseigp.amu.edu.pl/POLREG_2024.

Patronaty nad konferencjami naukowymi:

- Jubileuszowa 40. Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. *Współczesne wyzwania w badaniach geografii przemysłu i usług* (2-3 grudnia 2024 r. w Krakowie);
- V Konferencja Naukowa „*Retardacja przekształcania zasobów środowiska. Osiągnięcia, problemy, perspektywy*” (15-16 maja 2024 r. w Rzeszowie);
- „*Planowanie na nowo – doświadczenia z wdrażania reformy systemu planowania przestrzennego*” (21 października 2024 r. w Gdańsku);
- XXXIX Seminarium Geografii Wsi „*Usługi w rozwoju wsi*” (9-10 września 2024 r. w Jedlinie Zdroju);
- „*Statystyka w służbie społeczeństwa: 30-lecie Fundamentalnych Zasad Statystyki Publicznej ONZ*” (11-12 kwietnia 2024 r. w Warszawie);
- XIII Ogólnopolska Konferencja Naukowa Młodych Badaczy pt. „*Współczesne problemy i kierunki badawcze w geografii*” (25-27 października 2024 r. w Krakowie);
- Konferencja naukowa „*Centrality in the Age of Dispersion*” (25-27 września 2024 r. we Wrocławiu);
- Konferencja „*Architektura Metropolii*” (13-15 listopada 2024 r. w Gdańsku);
- VIII Colloquium Miejskie. *Przyszłość śląskich miast. MIASTA DYNAMICZNEJ RÓWNOWAGI* (16 października 2024 r. w Katowicach);
- Ogólnopolska konferencja naukowa „*Dni Planisty: Konflikty przestrzenne*” (11-12 kwietnia 2024 r. w Poznaniu);
- Cykl Debat o kształtowaniu przestrzeni województwa pomorskiego w perspektywie 2050 roku (debaty odbywały się w cyklu, który rozpoczął się 16 października 2024 a zakończył 29 stycznia 2025 roku).

5. Ekspertyzy, opinie, oceny naukowe

- *Stanowisko Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk (KPZK PAN) w sprawie projektu Koncepcji Rozwoju Kraju 2050* przyjęte na posiedzeniu Plenarnym Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN w dniu 1 lipca 2024 r.
- *Stanowisko Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk (KPZK PAN) w sprawie aktualnej dyskusji nad projektem Centralnego Portu Komunikacyjnego* przyjęte na posiedzeniu Plenarnym Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN w dniu 27 lutego 2024 r.

- Reflection paper nr 10 (Grudzień 2024 r.). *Ujęcie polityki przestrzennej w strategii rozwoju na szczeblu lokalnym. Kluczowe problemy i wyzwania.*
- Reflection paper nr 9 (Październik 2024 r.). *Kluczowe zalety i wady systemów planowania przestrzennego w państwach Europy Środkowej i Wschodniej / Key Benefits and Drawbacks of Spatial Planning Systems in Central and Eastern European (CEE) Countries.*
- Policy Brief 2024/6. *Nowe kierunki współpracy transgranicznej w Polsce w kontekście zmieniających się uwarunkowań: perspektywy programowania 2021-2027 oraz po 2027 roku / New directions of cross-border cooperation in Poland in the context of changing conditions: 2021-2027 and post-2027 programming periods.*
- Varia (lipiec 2024 r.). *“Co czytać” w prawie planowania przestrzennego? Przegląd publikacji.*

6. Publikacje

Liczba tytułów: 7 – monografie (publikacje zwarte) w cyklu Studia KPZK PAN:

- K. Stachowiak, R. Kudlak (red. nauk.), *Wyzwania i perspektywy geografii społecznoekonomicznej i gospodarki przestrzennej*, doi: 10.24425/151950 (publikacja w wersji papierowej i cyfrowej) – ark. wyd. 28.
- M. J. Nowak, M. Bera (red. nauk.), *Prawo planowania przestrzennego a wdrażanie wyzwań klimatycznych*, doi: 10.24425/151985 (publikacja w wersji cyfrowej) – ark. wyd. 7.
- *Miasto Nowej Generacji. Miasto Nowych Pokoleń. Na Przykładzie Miast Śląskich* (monografia wieloautor-ska), doi: 10.24425/151916 (publikacja w wersji cyfrowej) – ark. wyd. 18.
- P. Śleszyński, *Policentryczny rozwój Polski oparty na potencjałach endogenicznych* (publikacja w wersji cyfrowej) – ark. wyd. 12.
- K. Janc (red. nauk.), *Cyfryzacja obszarów wiejskich* (publikacja w wersji cyfrowej) – ark. wyd. 6.
- *Nowa gospodarka przestrzenna. Monografia dedykowana pamięci Profesora Ryszarda Domańskiego* (publikacja w wersji papierowej i cyfrowej) – ark. wyd. 14.
- P. Śleszyński, *Studium przestrzennej optymalizacji komponentu kolejowego Centralnego Portu Komunikacyjnego w perspektywie 2040 r.* (publikacja w wersji papierowej i cyfrowej) – ark. wyd. 7.